

PAMUKKALE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

TERCİH DÖNEMİNDE #YANINIZDAYIZ

pamukkaleram

PamukkaleRam

denizliram.meb.k12.tr

PAMUKKALE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

SAYI 3 TEMMUZ 2020

İÇİNDEKİLER

3

MESLEK SEÇERKEN NELERE DİKKAT ETMELİYİZ

5

TERCİH DÖNEMİNDE AİLELERE ÖNERİLER

7

ÜNİVERSİTE TERCİHİ VE MESLEK SEÇİMİ
SÜRECİNE NEREDEN BASLANMASI GEREKİYOR?

10

GELECEĞİN MESLEKLERİ NELERDİR ?

12

MEZUNA KALMAK

14

TERCİH LİSTESİ HAZIRLARKEN NELERE DİKKAT ETMELİYİZ

17

MTOK - MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM KURUMU

18

ÖZEL YETENEK SINAVI

19

ÖZEL YETENEK SINAVINA GİRERKEN NELERE DİKKAT ETMELİYİZ?

20

ÖNLİSANS VE AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİNDE EN POPÜLER BÖLÜMLER

23

2020 YKS İLE İLGİLİ ÖNGÖRÜLERİMİZ

25

ÜNİVERSİTE TERCİHİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

27

LGS TERCİH SÜRECİ

PAMUKKALE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

TERCİH DÖNEMİNDE #YANVIZDAYIZ

MESLEK SEÇERKEN NELERE DİKKAT ETMELİYİZ?

Meslek seçimi, gelecekte nasıl bir işte çalışacağınızın belirleyicisi olduğu kadar nasıl bir yaşam şekli istediğinizi de belirleyeceğiniz, önemli bir karardır. Seçeceğiniz mesleğin çalışma koşulları, mesai saatleri, sosyo-ekonomik getirileri ve iş bulma olanakları yaşamımızda belirleyici olmaktadır. Seçeceğiniz meslek ile; hayatınızın geri kalanının (ortalama 40-50 yıl) nasıl geçeceğini, gelir düzeyinizi, sosyal statünüzü, sosyal yaşam ve çevrenizi belirlemiş olursunuz. Bu durum doğru meslek tercihinin ne kadar önemli olduğunun en açık göstergesidir. Şimdi, doğru mesleği nasıl seçeceğinize yardımcı olacak adımlara birlikte bakalım.

YETENEKLERİNİZİ KEŞFEDİN!

İlk olarak hangi alanda yeteneklisiniz bunu bulmaya çalışın. Yeteneği "bir kimsenin bir şeyi anlama, yapabilme ya da bir etkiyi alabilme yeterliliği, gücü" şeklinde tanımlayabiliriz. "Ben hangi alanda başarılıyım?", "Neleri kolay ve başarılı yaparım?" gibi soruları kendinize yöneltmek, yeteneklerinizi keşfetme noktasında size yardımcı olacaktır. Yeteneğinize uygun seçim yapmadığınızda seçeceğiniz meslekte başarılı ve mutlu olma ihtimaliniz oldukça azalır. Söz gelimi, yaratıcılık ve çizim becerileri gibi konularda yeteneği olan biri mimarlıkta oldukça başarılı olabileceken, bu becerileri yeterli düzeyde olmayan birinin mimarlıkta başarılı olup doyum alması düşük bir ihtimaldir.

İLGİ ALANLARINIZA ODAKLANIN!

Doğru meslek seçimi yaparken değerlendirmeniz gereken bir diğer konu da ilgilerinizdir. İlgiyi kısa bir şekilde tanımlayacak olursak; "belli bir olay, etkinlik, bir şeyden hoşlanma ve ona öncelik tanımadır. "Neleri yapmaktan zevk alıyorum?", "Hayatımda nelere öncelik veriyorum?" gibi sorular ilgilerinizi keşfederken size yardımcı olacaktır. İlgilerinizi belirlerken şu noktaya dikkat etmeniz ise çok önemlidir; ilgileriniz, günlük veya bir haftalık uğraşlarınızdan ziyade uzun zamandır hayatınızda olan uğraşlar olmalıdır. İlgileriniz doğrultusunda bir seçim yapmak meslek hayatınızda sizi mutlu ve başarılı kılar. Ancak resme ilginiz var ve ilginiz olmasına rağmen çok da iyi resimler yapamıyorsanız bu hayatınızda güzel bir hobi olarak kalabilir. İlgi duyduğunuz tüm alanlarda yeteneğinizin de olmasını beklemek çok da gerçekçi bir beklenti olmayacaktır. Bu nedenle meslek seçimlerinizde ilgi ve yeteneklerinizin aynı doğrultuda olup olmadığını iyi analiz etmeniz gerekir.

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİZİ ORTAYA ÇIKARIN!

Seçimlerinizin kişiliğinizle aynı doğrultuda olması mesleki doyum ve başarınızı etkileyecek bir diğer noktadır. Kişilik kavramını tanımlayacak olursak "kendinize göre diğerlerinden ayrıldığınız, belirgin özellikleriniz ve kendinize özgü taraflarınız" diyebiliriz. "Nasıl biriym?", "Belirgin ve ayrı özelliklerim neler?" gibi sorular kişilik özelliklerinizi ortaya çıkarmada size yardımcı olacaktır. Örneğin dışa dönük, sosyal ve ikna kabiliyeti yüksek biriyseniz avukat olmak (diğer faktörlerle birlikte değerlendirerek tabi ki) sizin için uygun olabilir veya kan görünce bayılıyorsanız hemşire/doktor olmak size uygun olmayabilir.

BEKLENTİ VE DEĞERLERİNİZİ FARK EDİN!

“Nasıl bir hayat istiyorum?”, “Hayatımda önem verdiğim şeyler neler?” , “Mesleğimden ve hayattan ne bekliyorum?” gibi sorular beklenti ve değerleriniz üzerine düşünürken size yardımcı olacaktır. Örneğin saygınlık kazanmak, liderlik özelliklerinizi kullanmak, düzenli gelir ve çalışma saatleri olan bir işte çalışmak, akademik kariyer yapmak veya ailenize yeterince zaman ayırmak gibi.

İŞ BULMA OLANAKLARINI ARAŞTIRIN!

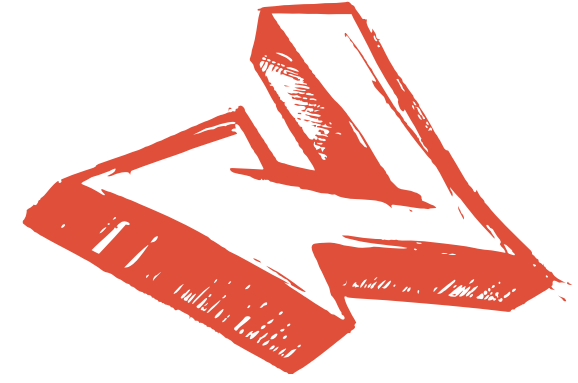

Tüm diğer faktörler değerlendirildikten sonra ülkemizde ve dünyada mesleğin geleceğini göz önünde bulundurmak ve bu doğrultuda mesleğe karar vermek sizin için yararlı olacaktır.

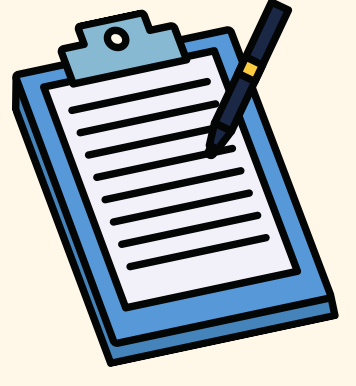

EĞİTİM SÜRECİNİ ÖĞRENMEYE VE MESLEKLERİ TANIMAYA ZAMAN AYIRIN!

Meslek tercihinde bulunurken, seçeceğiniz meslekle ilgili eğitim sürecine göz atmanız sizin için yararlı olacaktır. Söz gelimi matematik alanında çok başarılı olamayan kişinin, eğitim hayatında yoğun matematik programı uygulanan bir bölümde mezun olamama, okulu bırakma-uzatma gibi durumları yaşama ihtimali ortaya çıkabilir. Seçeceğiniz meslekle ilgili bilgi sahibi olmak da doğru karar vermenizde belirleyicidir. Aklınızdaki meslekle ilgili araştırma yapmak (mesleğin çalışma ortamı, niteliği, geleceği, gerektirdiği özellikler, işe alma şartları, kariyer süreci) hem kararınızın netleşmesine hem de istediğiniz mesleğin gerçekten de o meslek olup olmadığı konusunda size yarar sağlar. Bu süreçte aklınızdaki mesleği yapan bir bireyle görüşmek sizin için çok yararlı olacaktır.

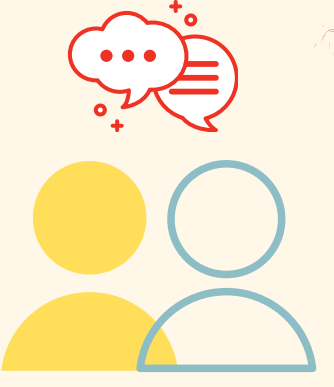
Meslek seçiminde yapılan bazı hataları; ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerini önemsemeden popüler mesleklere yönelmek, sadece ailenin istediği mesleklere yönelmek, sahip olunan puana, şehre veya akrabalarının tercihlerine bakarak meslek seçmek şeklinde sıralayabiliriz. Meslek seçerken tüm bu boyutları ele alarak karar vermek sizin için yararlı olacaktır. Son söz olarak Edison'a kulak verelim: “Sevdiğiniz bir işi meslek edinirseniz, hayatta bir gün dahi olsa işte çalışmış olmazsınız. Ben hayatta bir gün dahi işte çalışmadım. Çalışmalarımın tümü sadece keyif ve mutluluktan ibaretti.” Sizlerin de bu memnuniyet düzeyinde olabileceğiniz bir meslek seçmeniz dileğiyle... Tüm bu süreçte okulunuzun rehber öğretmeninden ya da kurumumuzdan destek alabileceğinizi unutmayın.

TERCİH DÖNEMİNDE AİLELERE ÖNERİLER

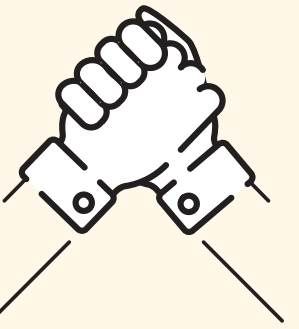
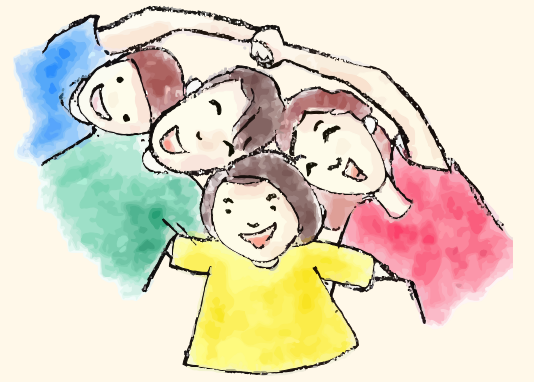

Tüm aileler için çocuğu çok özel ve kıymetlidir. Ebeveyn olarak herkesin isteği, çocuğuna iyi bir gelecek hazırlamak veya çocuğunu geleceğe iyi hazırlamaktır. Hatta iyi gelecekle ilgili hayallerin, çocuğun bebeklik sürecinden itibaren başladığını gözlemlediğiniz olmuştur(Benim oğlum/kızım doktor olacak gibi). Şüphesiz ki her aile çocuğu için en iyisini ve güzelini ister. Hal böyle olunca sınava giren öğrencisi olan ebeveynler, sınav süreci ve sonrasındaki tercih sürecinde yoğun kaygıyı çocuklarıyla beraber yaşamaktadırlar. Bu dönemde yaşanması muhtemel kaygıyı ve ortaya çıkabilecek krizleri önlemek adına, aşağıda bahsedilen önerilere kulak vermeye ne dersiniz?

Öncelikle çocuğunuzun da en az sizin kadar belki de daha fazla kaygı yaşadığını ve belirsizlikle mücadele ettiğini unutmayın. Bu kadar karışık duygular yaşayan çocuğunuzla, durumu krize dönüştürmek yerine iletişiminizi sağlıklı kurmaya gayret gösterin.

Aile toplantıları düzenleyip onun kendini, hedeflerini ve aklında olan bölüm ve mesleği anlatmasına olanak sağlayın. İlk olarak çocuğunuzun duygu ve düşüncelerini paylaşmasına izin verin. Yapacağınız bu toplantılarda siz de duygularınızı ve düşüncelerinizi çocuğunuzla paylaşın.

Zor ve stresli bir yılın ardından tercih döneminde karmaşık duygular yaşayan çocuğunuzun, onun adına karar veren değil ona zorlandığı bu dönemde destek olacak kişilere ihtiyaç duyduğunu unutmayın.

Çocuğunuzun emin olamadığı durumlarda onun ilgi ve yeteneklerinin, kişilik özelliklerinin ve yapabildikleri ile yapamadıklarının farkına varmasına destek olun.Çocuklarını yakından tanıyan ebeveynler olarak, onlara kendileriyle ilgili (ilgileri, yetenekleri, kişiliği gibi) geri dönütler vererek yaşadığı belirsizlikleri aşmasına destek olun.

Süreç içerisinde tercihte bulanacağı meslek ve eğitim süreci ile ilgili araştırma yapmasını destekleyin. Söz gelimi sayısal bölümden mezun bir öğrenci fizik dersinde çok zorlanıyorsa bazı mühendislik dallarında zorlanabilir. Aynı zamanda meslekler ve üniversiteler hakkında bilgi edinmesini sağlamak için ona rehberlik edin(Meslek/ Üniversite tanıtım kitapçıkları, meslek elemanıya görüşme gibi).

Hayatta belki de en çabuk bulaşan şeyin duygularımız olduğunu unutmayın. Sizin yoğun kaygı ve stresiniz çocuğunuzda da etkiler. Tercih dönemi içerisinde yaşanan kaygı ve stresle baş etmede çocuğunuza model olun.

Her çocuğun kendine has ve farklı olduğunu hatırlayın. Onu; popüler, arkadaşlarının seçtiği veya çevreden duyulan meslekleri tercih etmeye zorlamak yerine artık yetişkin olan çocuğunuza kendisi için uygun olan meslekleri belirleyebilmesi ve verdiği kararların sorumluluğunu alabilmesi için destek olun.

Varsa okul rehber öğretmeni veya kurumumuzdan tercih danışmanlığı konusunda destek alabilirsiniz.

Tercih dönemindeki krizi fırsata dönüştürüp sağlıklı bir iletişim kurmanız ve çocuğunuzun uygun şekilde destekleyip doğru tercihler yapabilmesine olanak sağlamanız dileğiyle...

ÜNİVERSİTE TERCİHİ VE MESLEK SEÇİMİ SÜRECİNE NEREDEN BAŞLANMASI GEREKİYOR?

Üniversiteye gitmek, iyi bir bölüm okumak, güzel bir işe girmek ve çok para kazanmak... Bütün bunların hepsini çoğu kez amaç gibi düşünsek de bunların hepsi birer araç. Anlamalı ve huzurlu bir hayat yaşamak, mutlu olmak, yaşamdan doyum almak için kullandığımız birer araç... Araçlara gereğinden fazla önem atfettikçe ve onları amaç haline getirdikçe mutluluktan ve anlamlı bir hayattan uzaklaşıyoruz.

Üniversite okumayı hayatının en büyük amacı haline getiren kişi bunun sadece bir araç olduğunu ve mutlu bir yaşama giden onlarca araçtan sadece biri olduğunu unutunca, bu amaca ulaşsa bile çoğu zaman büyük bir boşluğa düşüyor ve çoğu zaman hayal kırıklıkları yaşıyor. Bu ayrımı yapmak doğru bir tercihte bulunmak için önemlidir.

Diğer yandan hayat her zaman bizi mutlu edecek dört dörtlük bir kombinasyon ve fırsatlar sunmuyor bize. Bu yüzden tam aradığımız ve içimize sinen tercihlerde bulunmak çoğu zaman olası olmuyor. Bu noktada da bazı isteklerden vazgeçmemiz ve isteklerimizi kısmen daraltarak bir uzlaşmaya gitmemiz gerekiyor. Bu da bizi önceliklerimizi iyi belirleme noktasına getiriyor. Hayatta başarılı olmuş, önemli işler başarmış insanların en belirgin özelliklerinden biri iyi şekilde belirlenmiş önceliklere sahip olmaktır.

Öncelikleri belirlemiş olmak lise çağındaki bir öğrenci için her zaman kolay bir iş değildir. Ancak bu dönemdeki bir kişi çevresinden de doğru desteği alarak çeşitli öncelikler belirleyebilir ve yaşamındaki önemli kararları bu öncelikler çerçevesinde verebilir. Dolayısıyla iyi bir tercih sürecinin olmazsa olmazı öncelikler üzerinde düşünmektir. Bu öncelikler de kişinin kişilik özellikleri, değerleri, yetenekleri, yaşam hedefleri ve hoşlandığı şeylerle ilgilidir.

Kişilik Özellikleri; meslek seçimi ile ilgili bütün kuramların örtük bir hedefi vardır; kişinin özellikleriyle mesleğin özellikleri arasında en üst düzeyde uyumu sağlamak. Kariyer danışmanlığının nihai örtük amacı bir anlamda kişinin kendine en uygun meslek alanını seçmesine yardım etmektir. Bu uyum sürecinin en önemli değişkenlerinden birisi de kişilik özellikleridir. Kişilik kavramı temel bireyin tutarlı davranış örüntülerini ifade eder. Başka bir deyişle, kişilik bireyin farklı alanlarda ve zamanlarda tutarlı bir biçimde ortaya koyduğu duygu, düşünce, tutum ve davranışları ifade eder. Kişilikle ilgili yüzlerce farklı tanımlama ve teori ortaya atılmıştır. Farklı alanlarda yapılan çalışmalarda dışa dönük olma, sorumluluk, deneyime açıklık, uyumluluk gibi temel boyutlar ve sabırlı olma, cesur olma, işbirliğine yatkın olma, güçlü bir iletişime sahip olma, ikna edici olma, tutarlılık, hoşgörülü olma, başarı yönelimli olma, içtenlik, girişimci olma, sosyallik, kararlılık, yaratıcılık, disiplinli olma, risk alma gibi çeşitli kişilik özelliklerinden söz edilmektedir. Kişinin kendi özelliklerinin farkında olması ve tercih etmek istediği mesleğin gerektirdiği özellikleri öğrenmesi ve bu ikisi arasındaki uyuma bakması daha doğru kararlar vermeye yardımcı olacaktır.

Değerler; bir insan için önemli olanın ne olduğunu ifade eder. Bir işi yaparken onun sonunda ulaşmayı planladığımız şey çoğunlukla bizim değerlerimizi ifade eder. Değerler kişinin tutum ve davranışlarına yön verir. Yapılan araştırmalarda insanların bilinçli şekilde veya farkında olmadan yaşamlarındaki önemli birçok kararı değerleri çerçevesinde verdiklerini ortaya koymaktadır. Çok para kazanma, statü ve saygınlık, inançlara uygunluk, insanlara yardım etme, kendini sürekli geliştirme, gezme ve seyahat, esnek çalışma şartları, yetenekleri kullanma fırsatı sağlama, temiz bir çalışma ortamı, ilerleme fırsatı sağlama, bol tatil olanağı sağlama, kişiliğe uygun olma, kişiye kendini ifade etme fırsatı tanıma gibi değerler bireyin çeşitli konularda karar verirken göz önünde bulundurduğu bazı değer örnekleridir. Kişinin kendi değerlerinin farkında olması, ailesinin değerleriyle kendi inandığı değerlerin ayrımını yapabilmesi, farklı değerlerini göz önünde bulundurarak uygun bir karara varabilmesi önemlidir. Değerlerin belirgin olmaması, kişinin kendi değerleriyle aile değerlerinin çatışması, değerlerin öncelik sırasına konulamaması gibi faktörler meslek seçimi sürecinde kafa karıştırıcı faktörler olabilir. Kişinin bu noktada değerleri belirginleştirmesi, ilgili kişilerden yardım alması, yetenek ve ilgi gibi faktörleri göz önünde bulundurması, ailesiyle doğru bir iletişim kurarak uygun bir noktada buluşması bu kafa karışıklığını azaltabilecek bazı etkinliklerdir.

Yetenek ve beceriler; kişinin diğer insanlara göre çok çaba harcamadan iyi yapabildiği şeyleri ifade eder. Bir konuda yetenekli olan kişi o işi diğer insanlara göre çok çalışmadan rahat bir şekilde yapar. Kişinin yetenekleri bir alanda ne kadar başarılı olabileceği ve yeni beceriler öğrenip öğrenemeyeceği konusunda bir fikir verir. Yetenekler doğuştan getirilen genel potansiyelle ilgilidir ve herkesin yetenekli olduğu bir alan mutlaka vardır. Ancak doğuştan getirilen potansiyel eğer uygun çevresel koşullar ve iyi bir eğitim süreciyle desteklenirse yetenekler ortaya çıkar ve gelişir. Sözel ve sayısal yetenek, çoklu zeka kuramında yer alan yetenek alanları, resim, müzik ve çeşitli sanat dallarındaki özel yetenekler temel yetenek alanlarını ifade ederler. Kişinin kendinde öne çıkan yetenekleri fark etmesi ve tercihlerde bulunurken bunları göz önünde bulundurması önemlidir. Söz gelimi öğretmenlikle ilgili bir alanı tercih edecek kişinin sosyal ilişkilerde iyi olması ve iletişim becerilerinin daha güçlü olması; mühendislik alanlarını tercih edecek kişinin sayısal yeteneğinin iyi olması, güzel sanatları tercih edecek kişinin özel yeteneklerinin daha iyi olması beklenir. Bu durum kişinin o alanlardaki başarı şansını arttırır. Ancak lise çağındaki öğrencilerin bir kısmı yeteneklerinin farkında değildir. Bu durum çoğunlukla kişinin kısıtlı imkanların olduğu bir çevrede yetişmesi ve yaşantı zenginliğinin sınırlı olmasıyla ilgilidir. Başka bir deyişle, kişi yeteneklerini keşfedecek ve geliştirecek imkanlara ve fırsatlara sahip olmamıştır. Bu yüzden insanlar zamanla yeni yetenek alanlarını fark edebilir ve var olan yeteneklerini zaman içinde geliştirebilirler. Bu da yeteneklere göre karar verirken çok keskin şekilde davranmamayı, esnek ve açık bir kapı bırakmayı zorunlu kılmaktadır. Bu durum kişinin tercih edeceği bölümleri belirlerken iyi araştırma yapmasını ve istediği bölümün gerektirdiği yeteneklerin ve yeterliklerin neler olduğunu öğrenmesini gerekli kılar. İyi bir araştırma yaptıktan sonra, kişi o bölümde başarılı olup olamayacağına yönelik bir kestirimde bulunabilir. Daha sağlıklı bir karar için onu tanıyan kişilerden, aileden, öğretmenden ve okul psikolojik danışmanından yardım alması faydalı olur.

Yaşam Hedefleri; yaşam amaçları insana sadece yol göstermez, gideceği yolda yürümesine yardım edecek enerjiyi de sağlar. Ancak ulaşmayı düşündüğü bir menzile doğru aşkla ve istekle yürür. Amaçsız olan insan bacaklarında yürüyecek derman bulamaz, plansız bir şekilde oradan oraya savrulup durur. Üniversite eğitimi iyi bir hayatın tek yolu değildir ama etkili yollarından biridir. Kişinin tercih edeceği bölüm uzun vadeli yaşam hedefleriyle tutarlı olmalı ve o yaşam hedeflerine yapılan yolculuğu kolaylaştırmalıdır. Bunun için de öncelikle kişinin yaşamda anlamlı hedeflere sahip olması gerekir. Yaşam hedeflerine sahip olmak da hayal kurmakla başlayan bir süreç. Çünkü insan hayatta hayalleriyle yol alır ve hayalleri kadar yol alır.

İlgiler ve hoşlanılan şeyler; ilgi kişinin herhangi bir baskı ve zorlama olmadan yaptığı ve o işi yaparken bıkkınlık ve tükenmişlik hissi yerine haz aldığı durumları ifade eder. İlgiler de meslek seçimi ve üniversite tercih süreçlerindeki önemli değişkenlerden birisidir. Meslek seçimi sürecinde bilim, teknik, sosyal yardım, ikna, ticaret, mekanik, iş ayrıntıları, edebiyat, müzik, güzel sanatlar gibi çeşitli ilgi alanları ortaya konulmuştur. Kişinin serbest zamanlarını değerlendirme biçimi, ısrarla ve sürekli yöneldiği etkinlikler, bir şeyleri yaparken zevk alarak yapması, hoşlandığı şeyler ilgileri hakkında bir fikir verir. Gerçekten ilgi duyduğu bir etkinliği yapan kişi o etkinliği kısıtlı koşullara rağmen sürdürür, o anda zamanın nasıl geçtiğini bilmez ve yaptığı şeyden gerçekten haz alır. Dolayısıyla bölüm tercihi yaparken o bölümün ders içeriklerini, eğitim programını, çalışma alanlarını ve bu alanlardaki faaliyetleri öğrenmek ve bundan zevk alınıp alınmayacağını düşünmek sağlıklı tercih yapma sürecine önemli katkı sağlar. Özetle; üniversite tercihi ve meslek seçimi sürecine kişinin kendini iyi tanıması, kişisel özellikleri üzerinde düşünmesi, ilgi, yetenek ve değerlerini düşünmesi, yaşam amaçlarına odaklanması ile başlanması gerekiyor.

Bu noktada yaygın şekilde yapılan bazı yanlışlar şunlardır;

- ✗ Kendini tanımadan bölümleri tanımaya çalışma
- ✗ Sadece ailenin beklentileri doğrultusunda karar verme
- ✗ Rehber öğretmenlerin kendi adına karar vermelerini isteme
- ✗ Kişilik özelliklerine uygun olmayan meslekleri tercih etme
- ✗ Hoşlanılmayan ama popüler olan bölümleri tercih etme
- ✗ Değerleriyle açık şekilde çatışan bölümleri başka nedenlerden dolayı tercih etme
- ✗ Herhangi bir hedefe sahip olmadan rastgele tercihlerde bulunma
- ✗ Sadece ilgi, yetenek veya değere göre karar verme ve ailesel, sosyal, politik ve diğer geniş ölçekteki faktörleri göz önünde bulundurmama

GELECEĞİN MESLEKLERİ NELERDİR ?

Haber sitelerinde zaman zaman geleceğin meslekleri konulu haberler yapılmakta ve çeşitli meslek isimleri paylaşılmaktadır. Bunların bir kısmı bazen araştırma raporlarından alınmakta, bir kısmı da izleyicinin dikkatini çekmek için oluşturulan magazinsel içeriklerden oluşmaktadır. Geleceğin meslekleri ile ilgili çeşitli uluslararası organizasyonların, iş dünyasını inceleyen şirketlerin ve araştırma kuruluşlarının zaman zaman yayınladığı raporlar bulunmaktadır. Dünya Ekonomik Forumu ve OECD gibi kuruluşların işlerin ve çalışma hayatının geleceği konulu güzel araştırmaları bulunmaktadır. Geleceğin meslekleri bir anlamda gelecekte daha yaygın bir ihtiyaç haline gelecek bilgi, beceri ve donanımlarla ilgilidir. Yeni Ekonomi Derneğinin (www.yed.org.tr) 2017 yılında yaptığı “Günün ve Geleceğin Meslekleri” isimli çalışmada 2020 yılı için öngörülen geleceğin mesleklerinde önemli olacak 10 yetkinlik şöyle sıralanmaktadır;

- ✓ Problem çözme
- ✓ Eleştirel düşünme
- ✓ Yaratıcılık
- ✓ İnsan yönetimi
- ✓ Takım çalışması
- ✓ Duygusal zeka
- ✓ Muhakeme ve karar alma
- ✓ Değişime uyum sağlama
- ✓ Müzakere
- ✓ Bilişsel Esneklik

Aynı raporda geleceğin bazı meslekleri şöyle sıralanmaktadır;

Bilgi Sistemleri
Uzmanı & Bilgi
Güvenliği Uzmanı

Dijital Pazarlama
Uzmanı

Finans
Mühendisi

Gelecek
Tasarımcısı

Kent
Tasarımcısı

Malzeme
Bilimcisi

Havacılık
Uzmanları

Mobil Uygulama
Geliştirici

İş Zekası
Danışmanı & Veri
Madencisi

Proje
Yöneticisi

Nöropsikolog

Uluslararası
Hukukçu

Web
Tasarımcı

Yazılım
Mühendisi

Yeni Medya
Uzmanı

Tıp Mühendisi &
Biyoenformatik
Uzmanı

Yeni Ekonomi
Danışmanı

Robot Teknisyeni &
Nesnelerin İnternet
Uzmanı

Yenilenebilir
Enerji Mühendisi

İlgili raporda her bir mesleğin tanıtımı yapılmış, mesleğe ilişkin yetkinlikler ifade edilmiş ve her bir mesleği yapmak için hangi bölümlerden mezun olunması gerektiği belirtilmiştir. Dünya ekonomik forumunun 2018 yılında yayınladığı “İşlerin Geleceği Raporu’nda” da geleceğin meslekleri şöyle belirtilmiştir;

Veri Analistleri ve Veri Bilimcileri
Yapay Zeka ve Makine Öğrenimi
Uzmanları

Genel Müdürler ve Operasyon Müdürleri
Büyük Veri Uzmanları
Dijital Dönüşüm Uzmanları
Satış ve Pazarlama Profesyonelleri
Yeni Teknoloji Uzmanları
Bilgi Teknolojileri Servisleri
Proses Denetim Uzmanları
İnovasyon Profesyonelleri

Bilgi Güvenlik Analistleri
E-Ticaret ve Sosyal Medya Uzmanları
Kullanıcı Deneyimi ve İnsan-Makine
Etkileşimi Tasarımcıları
Eğitim ve Gelişim Uzmanları
Robotik Uzmanları ve Mühendisleri
İnsan ve Kültür Uzmanları
Müşteri Bilgi ve Müşteri Hizmetleri
Çalışanları

Servis ve Çözüm Tasarımcıları
Dijital Pazarlama ve Strateji Uzmanları

Aynı raporda 2022 yılında iş dünyasının talep edeceği beceriler ise şöyle sıralanmaktadır;

MEZUNA KALMAK

Hayatımız boyunca birçok önemli karar vermek durumunda kalırız. Küçük bebekken adımlar atabilmek, sesleri bir araya getirip konuşabilmek, koşabilmek, okuyabilmek, arkadaş seçebilmek, hedef belirleyebilmek gibi hayatımızı etkileyecek kararlar verebilmemiz gerekir. Bunlardan biri de meslek seçebilmektir. Eğer seçeceğimiz meslek okumaktan geçiyorsa 12 yıllık bir maratonun sonunda bizi bekleyen bir öncül daha vardır. Adı sürekli değişse bile içinde bizi bekleyen ve geleceğimizi tayin etmemizi belirleyecek olan bir seçme sınavı. YKS.

Sınava girmek bu sürecin ilk basamağıdır. Ve o basamakta yaptıklarımız, yapabilecek olup yetiştiremediklerimiz, bildiğimiz ve performansla dönüştürdüklerimiz ya da bildiğimiz ancak o an hatırlayamadıklarımız bize verilen zamanın içine sığmak durumundadır. Tüm bunlar yaşandıktan sonra ise elimize tercih yaparken kriterimiz olacak bir sıralama gelir ve bir karar vermek durumunda kalırız. Bir yanda elimizde bulunan sıralama, diğer yanda bizi bekleyen hayallerimiz ve yıllardır beklediğimiz gelecek planlarımız.

İşte bu noktada sıralamamız ve hayalini kurduğumuz bölümün kriterleri uyuşuyorsa hayallerimize sayılı günler kalmış demektir. Ancak sıralamamız ile istediğimiz bölümün belirlediği ölçütler uyuşmuyorsa bir karar vermemiz kaçınılmazdır. Önümüzde iki seçenek vardır. İsteddiğimiz bölüme alternatif bölümler eklemek ya da mezuna kalmaya karar vermek. Haydi gelin bu yazımızda mezuna kalma fikrini birlikte mercek altına alalım.

Öncelikle yıllardır hayalini kurduğumuz alan gerçekten bizim yapabilirliklerimizin içinde mi buna bakmamız gerekir. Yani biz elmayı sevebiliriz ama elma da bizi seviyor mu bir bakalım... İsteddiğimiz bölümü kazanabilmek için beklenen yetenek alanları bizde mevcut mu onu gözden geçirmemiz gerekir.

Eğer bu bilim alanı bizim yapabileceğimiz bir alansa ve bir sonraki sene bu sınavda yaşadığım olumsuzlukları bilgi anlamında tolere edebileceğimi düşünüyorsam yeni bir yılı alternatif olarak düşünmem kaçınılmaz olabilir. Ancak bu bilim alanında 12 yıllık eğitim hayatımda yeterince başarılı olamadıysam bir sonraki yılda da benzer süreçler beni bekleyecekse mezuna kalma fikrini yeniden gözden geçirip yeteneklerime uygun olabilecek alternatif meslek alanlarını gözden geçirebilirim.

Ne için mezuna kalma kararı alıyoruz bunu belirlememiz çok önemli. Mezuna kalma kararını vermek büyük bir karar ve hayalini kurduğumuz alan bize uygun bir alan mı, o meslek, üniversite ya da bölümle ilgili ne kadar bilgimiz var? Yıllardır tek bir yer hayalimiz olabilir ancak elimizdeki puanla alternatif yerler de var mı bunu araştırmak gerekir. Bu araştırmayı üniversite tanıtım ofisleri aracılığıyla, üniversitenin öğrencileriyle ya da mezunları ile konuşarak elde edebiliriz.

Tüm olasılıkları gözden geçirip mezuna kalma kararı verdiğimizde bu sürecin avantajları ve dezavantajlarını da gözden geçirmeliyiz.

Sürecin avantajları 12. Sınıfa yeni geçmiş bir öğrenciye göre sınav tecrübesine sahip olmak ve bir yıllık hazırlık sürecinde tam hakim olmadığımız konularda bile temelimizin oluşmuş olması, örgün eğitimin devam etmemesi ve girecek olduğumuz okul sınavlarına ekstra zaman ayırmak zorunda olmamak, 24 saatlik zaman dilimini kendi verimlilik saatine göre planlayabilecek olmak, eksik olan konularını bir an önce kapatarak deneme sınavlarına başlayabilecek olmak bize mezuna kalmanın getireceği durumlardır.

Her aldığımız kararın avantajı olduğu gibi dezavantajı da beraberindedir. Bu süreçte sosyal çevremizdeki pek çok kişi üniversiteye gitmişse yalnızlık hissi oluşabilir. Yaşıtlarımızın üniversitede yeni bir ortam edinmiş olması, kendi sorumluluklarını alıp özgürleşmiş olmaları ve bizim hayatımızın hala aynı olması bizi zaman zaman umutsuzluğa düşürebilir.

Tüm bu yoğun temponun içinde nasılsa önden gidiyorum, daha zamanım çok diyebileceğimiz bir rehavete kapılmak, bizi alıkoyabilecek olan sosyal medya, televizyon, internet gibi hayatımızın içinde var olan ancak süresini dengelememiz gereken ortamlara daha çok zaman ayırmak da bizi zorlayacak durumlar arasındadır.

Bir yıl daha aynı sınav sürecinin yaşanması yorucu ve kaygı verici olabilir. Uzunca bir süre sıkı ve yoğun bir temponun içine girmiş olmak, çevresel koşullar beden sağlığını da olumsuz etkileyebilir. Tüm bunların yanı sıra sosyal çevrenin beklentisi, aile üyelerinin sürece bakış açısı da bu kararın kolaylığını, zorluğunu etkileyen faktörler arasındadır.

Unutmamak gerekir ki bir şeyi gerçekten istersek ve süreci doğru bir şekilde planlarsak yapabileceğimize olan inancımız ve gayretimiz artar. Başarmak için ihtiyacımız olan tüm kaynaklar yine bizdedir. Bu yolda umutla yürümek de, yorulduğunda toparlanmak için ihtiyaç duyacağın kudret de sende. Her gencin yolu açık olması dilekleriyle.. Alacağınız her kararın sizin kararınız olmasını ve hayatta iyi ki diyebileceğiniz dönüm noktalarınızın bolluğunu temenni ederim.

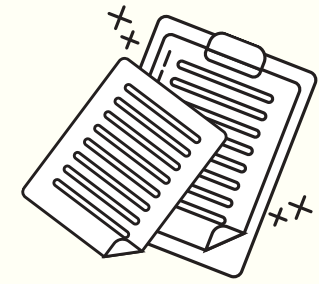
TERCİH LİSTESİ HAZIRLARKEN NELERE DİKKAT ETMELİYİZ?

12 yıllık eğitim hayatında ve yıllarca kurulan hayallerin belirleyicisi olan sınavın sonunda en önemli adımlardan biri de doğru karar verip doğru tercihi yapabilmektir. Bu süreçte bize çok şey yol gösterici olabilmektir. Mesleğin popülerliği, maddi getirileri, sosyal statüsü, toplumdaki yeri gibi pek çok bileşen belli meslekleri istememizde bizi etkileyen unsurlardır. Peki, kulağa bu kadar güzel gelen tablolar gerçekten bizim için de mutlu son olabilir mi? Bunu anlamak için öncelikle kendi ilgi ve yetenek alanlarımızı bilmemiz gerekir. Ve hayattan ne istediğimizi düşünmemiz bize güzel bir ışık olacaktır. Öyleyse haydi tercih sürecinde dikkat etmemiz gereken unsurlara birlikte bir göz atalım.

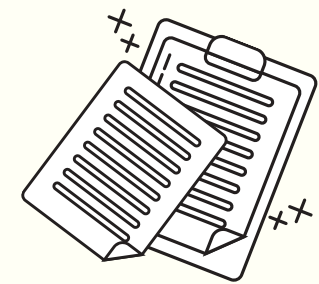
Adayların ilgi ve isteklerine uyumlu tercih yapabilmeleri için yükseköğretim programlarını ve mezunlarının hangi istihdam alanlarında çalıştığını araştırmaları gereklidir. Seçmeyi düşündükleri üniversite alanı ve sahip olmak istedikleri mesleğin gelecekte nasıl bir konumda olacağını incelemeleri gerekmektedir.

Akademik olarak zorlandıkları derslerin istedikleri bölümde de yoğunluklu dersler olması ve bu derslerde yaşanan zorluk sebebiyle kısa süre sonra kazanmış oldukları bölümü bırakmak istemeleri de karşılaşılan durumlar arasındadır. Bu sebeple kazanmak istedikleri bölümü, mesleği seçerken akademik yeterliliği de göz önünde bulundurmak önem taşımaktadır.

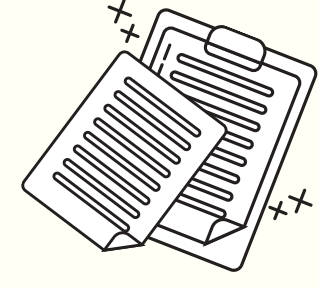

Her üniversitenin internet sitesinde, fakülte ve yüksekokullar ile bunlara bağlı bölüm ve programların ders içerikleri bulunmaktadır. Adayların bu bilgileri inceleyerek tercihte bulunmaları tavsiye edilmektedir.

Üniversitelerin adayın tercih etmek istediği programa ne kadar bilimsel yatırım yaptığı ve öğrencilerin okul içinde kişisel gelişimleri için ne kadar fırsata sahip olacakları da önem taşıyor. Kulüplerinin etkinlik düzeyi, üniversitenin düzenlediği ya da ev sahipliği yaptığı sempozyumlar, konferanslar, bilim şenlikleri ya da diğer çalışmaların incelenmesi gerekiyor.

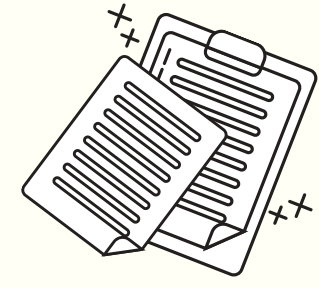

Adaylar, teknoloji ağırlıklı bir programda okumak istiyor ise üniversitenin teknoloji yatırımları ve çevre ile kurduğu teknoloji iş birlikleri önem taşıyor. <https://teknopark.sanayi.gov.tr/> adresinden üniversitelerin Türkiye'deki teknoloji geliştirme bölgeleri incelenabiliyor. Teknopark etkileşimi olan üniversiteler adayları teknoloji ve bilişim ağırlıklı gelecek için daha iyi hazırlıyor. Bu süreçten yönetici adayı öğrenciler de faydalanıyor.

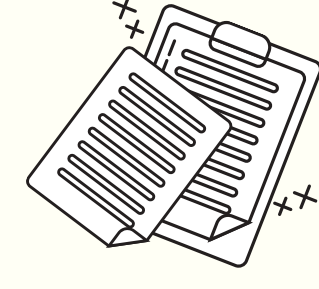
Tercih sürecinde uzman desteği dışında sosyal çevremizden edindiğimiz bilgiler bazen hatalı ya da bireysel yorumlar olarak bizi o mesleği tercih etmekten uzaklaştırabiliyor. O yüzden tercih sürecinde araştırdığımız üniversite, bölüm, mesleklerle ilgili uzman bilgisine de başvurulmalıdır.

Tercih listemizi oluştururken sosyal çevremizdeki kişilerin istekleri, yönlendirmelerine bağlı kalarak ya da toplum baskısı sonucu hiç düşünmediğimiz bir bölümü tercih ederek yerleşmek istemediğimiz ancak yerleşme ihtimalimizin yüksek olduğu bir sıralama yaparsak hedefimiz dışında olan bir yere yerleşmek durumunda kalabiliriz. Bu süreç bizi mutlu olmadığımız bir bölümü okumak zorunda bırakabilir. O yüzden istemediğiniz bir bölümü tercih listenize eklememeniz önem taşımaktadır.

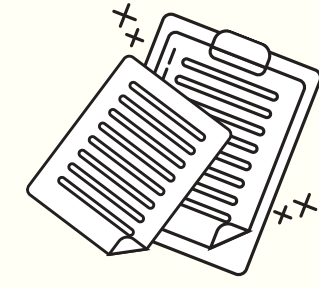
Tercihleri doğru puan türüne göre belirlemek gerekmektedir. Sonuç belgesinin sol alt kısmındaki Sınav Puanları ve Başarı Sıraları tablosundaki ham puan olan TYT, SAY, SÖZ, EA, DİL ve sağ alt kısmındaki Yerleştirme Puanları ve Başarı Sıraları tablosundaki yerleştirme puanları olan Y-TYT, Y-SAY, Y-SÖZ, Y-EA, Y-DİL puan türlerini doğru ayırt etmek gerekmektedir. Bunun yanında, tercih etmek istenen programın puan türü de doğru bilinmelidir.

Tercihleri istediğimiz bölüm veya meslek alanına göre sıraya koymak da önem taşımaktadır. Yazacağımız bölüm veya üniversitenin çok üstünde bir puan alsak da yüksek puanlı olan üniversiteyi istemiyorsanız üst sıralara yazmanız oraya yerleşme olasılığı içinde iseniz yerleşmenize sebep olabilir. O yüzden tercihlerimizi sıralarken seçtiğimiz öncelik bölümün bize uygunluğu, o üniversiteyi isteme düzeyimize göre en çok istediğimizden daha az istediğimize doğru bir sıralama olmasıdır.

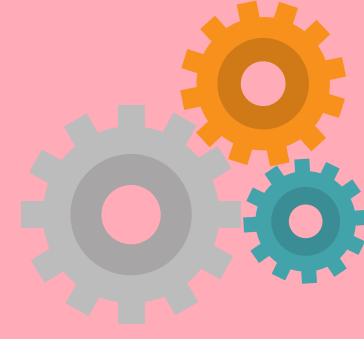
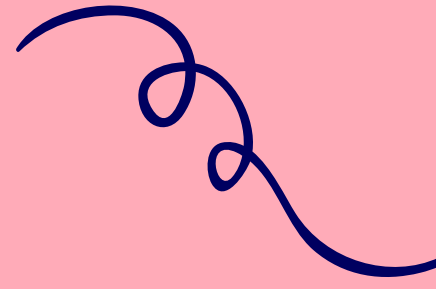
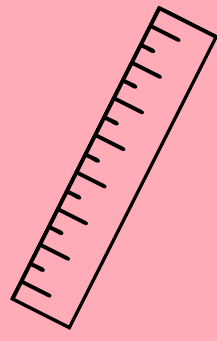
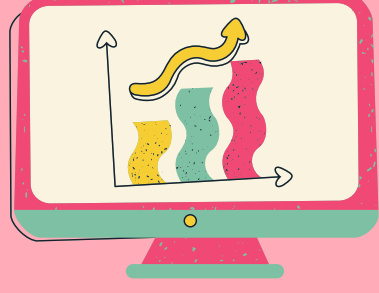
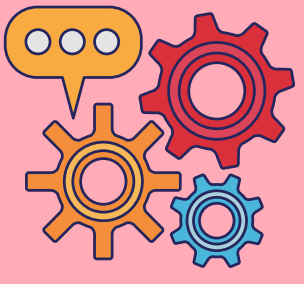

Listede bizim puanımıza kıyasla yazılan yüksek puanlı programlar yüzünden, yerleşme olasılığı yüksek olan programları liste dışında bırakmamak önemli durumlardan biridir. Bazen adaylar, beklediğinin altında bir sonuç gelmesi sebebiyle gerçekçi olmayan tercihler ile listelerini dolduruyor ya da kazanamayacağı kesin olan yüksek puanlı programları listenin altlarına koyarak şansını denemek isteyebiliyor.

Yerleşme olasılığı çok yüksek olan bir programın altına yazılan yerleşme olasılığı çok düşük olan programlara ölü tercih diyoruz. Duygusal kararlar, listeye alınan her türlü gerçek dışı tercih de ölü tercih oluyor. Ölü tercihler yerine, adayların gerçekçi tercihler ile liste hazırlaması daha sağlıklı olacaktır. Bu konuda öğrenciler, okullarındaki rehber öğretmenlerden, yetişkin adaylar ise erişebildikleri kariyer danışmanlarından destek alırlarsa daha sağlıklı kararlar verebilirler.

Sonuç olarak; seçmek istediğiniz bölüm, meslek, üniversite hayatınızın geri kalanı için yaşam kalitenizi belirlemede önemli bir adım olacaktır. Bu sebeple tercih sürecinde en sağlıklı bilgi; adayların hayalleri, hedefleri ve gelecekte beklenenleri doğrultusunda seçimlerinin sorumluluklarını alarak ve araştırarak kendisine doğru gelen ve bir uzman görüşü ile de desteklenen bir tercih süreci geçirmektir. Unutulmamalıdır hayatta kendi seçimlerimiz başkalarının seçimlerini yaşamaktan çok daha umut vericidir. Geleceğinizin altına bu benim tercihim ve benim kararım diyerek imza atmanız dileklerimizle...

M.T.O.K.

M.T.O.K. : Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu mezunları (2019 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu). Yükseköğretim programları ve kontenjanları kılavuzunda programların yanlarında yer alan (M.T.O.K.) ifadesi mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilere ayrılan kontenjanı ifade eder. Ayrılan kontenjan toplamda 875 civarındadır.

MTOK kontenjanını tercih edecek öğrencilerin öncelikli olarak başarı sıralarına dikkat etmeleri gerekir. Örneğin; mühendislik programları için başarı sırası sınırı 300.000'dir.

Eğer aday başarı sırası şartını sağlamıyorsa tercih etse bile tercih ettiği mühendislik programına yerleştirilmez.

İkinci olarak liseden mezun olduğu alan/dal ile tercih edeceği üniversite programının uyuşmasıdır. Örneğin 'motorlu araçlar teknolojisi' alanından mezun olan bir öğrenci Enerji Sistemleri Mühendisliği (M.T.O.K.), Makine Mühendisliği (M.T.O.K.), Mekatronik Mühendisliği (M.T.O.K.) , Otomotiv Mühendisliği (M.T.O.K.) bölümlerine öncelikli olarak yerleştirilirken Bilgisayar Mühendisliği (M.T.O.K.) programına (M.T.O.K.) kontenjanı olmasına rağmen öncelikli olarak yerleştirilmez. Ancak boş kontenjan kalması durumunda yerleştirilir. Bu nedenle aşağıdaki ifade de belirtilen tablonun incelenmesi M.T.O.K. kontenjanı tercihi yapacak öğrencilerin yanlış tercih yapmasının önüne geçecektir. Ayrıca kılavuzda yer alan özel koşul ve açıklamaları okumaları da faydalarına olacaktır.

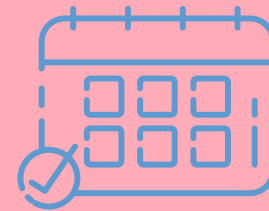
“Teknoloji Fakültelerinin / Sanat ve Tasarım Fakültelerinin / Turizm Fakültelerinin mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları mezunları için ayrılan kontenjanlarına (M.T.O.K.), mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının Tablo 6B.2'de belirtilen alan/dallarından mezun olan adaylar öncelikli olarak yerleştirilecektir. M.T.O.K. kontenjanlarının boş kalması durumunda diğer ortaöğretim kurumlarının diğer alan/dallarından mezun olan adaylar da tercih ettikleri takdirde bu kontenjanlara yerleştirileceklerdir.” (2019 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu)

2017 yılından itibaren mesleki ve teknik anadolu liseleri haricindeki liselerden mezun olan öğrenciler ve mesleki ve teknik anadolu liselerinin diğer alanlarından mezun olan öğrenciler de boş kalması durumunda M.T.O.K. kontenjanına yerleştirilmektedir.

TABLO 6

2017

Son olarak Teknoloji Fakültelerinin / Sanat ve Tasarım Fakültelerinin / Turizm Fakültelerinin MTOK kontenjanına yerleşen ve programı tamamlayarak mezun olan kişinin sahip olacağı diploma ile aynı bölümü farklı fakültede okuyan bir kişinin diploması arasında fark bulunmamaktadır.

ÖZEL YETENEK SINAVI

Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Güzel Sanatlar Fakültesi, Mesleki Eğitim Fakültesi gibi daha çok yeteneklerinin ön planda olduğu bölümlerde var olan zorunlu sınavlardır.

Özel yetenek gerektiren programların sınavları ile seçme ve yerleştirme işlemleri yükseköğretim kurumlarınca yapılmaktadır. Özel yetenek gerektiren programlara başvurular doğrudan programın bağlı bulunduğu yükseköğretim kurumuna yapılır.

Özel yetenek sınavı gerektiren programlar 2020 YKS kılavuzu Tablo 5'te yer almaktadır. Tablo 5'te yer alan yükseköğretim programlarına başvurabilmek için 2020-TYT puanının en az 150 olması gerekmektedir. Bu programlara en az kaç puan almış adayların başvurabileceklerine ilgili yükseköğretim kurumunca karar verilerek, ilgili yükseköğretim kurumunca basın-yayın organlarıyla adaylara duyurulacaktır. Başvuru şartları ilgili kurumlar tarafından başvuru için internet sayfalarında verilecek duyurularda yer alacaktır. Merkezî yerleştirme ile bir yükseköğretim programına kesin kayıt hakkı kazanmış adaylar da isterlerse özel yetenek sınavıyla öğrenci alan yükseköğretim programlarına başvurabilirler.

Engelli adaylardan (bedensel engelli, görme engelli, işitme engelli, MR mentalretardasyon) ile “yaygın gelişimsel bozukluklar” (otizm spektrum bozuklukları (OSB), Asperger sendromu, RETT sendromu, dezintegratif bozukluklar, sınıflanamayan grupta yer alan yaygın gelişimsel bozukluklar) TYT puanı 100 ve üzerinde olanlar, durumlarını “engelli sağlık kurulu raporu” ile ilgili yükseköğretim kurumuna belgeleri kaydıyla, özel yetenek sınavlarına kabul edilir. Bu adayların puanları, sınavın yapıldığı yıl dâhil 2 yıl süreyle geçerlidir. Yukarıda belirtilen engeli olan adayların, durumlarını “engelli sağlık kurulu raporu” ile belgeleri kaydıyla özel yetenek sınavı ile öğrenci alan programlara başvurmaları halinde TYT puanları değerlendirmeye katılmadan (Kılavuzda yer alan formül kullanılmadan) kendi aralarında yapılacak ayrı bir yetenek sınav sonucuna göre değerlendirilerek, yetenek sınavını kazanan adayların kayıtları yapılır.

Adayların, 2020-YKS’de özel yetenek sınavıyla öğrenci alan öğretmenlik programlarına başvuru yapabilmeleri için TYT’de en düşük 800.000 inci başarı sırasına sahip olmaları gerekmektedir.

ÖZEL YETENEK SINAVINA GİRERKEN NELERE DİKKAT ETMELİYİZ?

- Her üniversitenin sınav ve başvuru kılavuzu farklılık gösteriyor. Sınava gireceğiniz üniversitenin web sitesinde yayınlanan başvuru kılavuzunu dikkatle okuyun.
- Kendinize güvenin, başaracağınıza inanın.
- Stres öğrencilerin tüm bildiklerini unutturabilir. Stresle başa çıkabilme yöntemlerini sınavdan önce öğrenin.
- Sınava gireceğiniz binaya sınav saatinden 1-2 saat önce giderek, konsantre olmaya çalışın.
- Sınava girmek için beklerken, sizden önce sınava girip çıkan kişiler hakkında; bu kişinin sınavı iyi geçmiş, bu kişinin ki kötü geçmiş diyerek umutsuzluğa düşmemek için çevrenizdekilerle ilgilenmeyin, kazanacağınıza emin olun.
- Son anlarda çıkarıp notalarınıza ya da parçalarınıza bakmaya gerek yok. Bugüne kadar çok çalıştınız ve son anda kendinizi telaşa sürüklemeyin.
- Jüri karşısında giyeceğiniz kıyafeti daha önceden belirleyin. Mümkünse daha klasik kıyafet seçin ve saç, sakal bakımınıza özen gösterin.
- Sınav salonunda performansınızı sergilerken karşıya bakarak odaklanın, jüri karşısında kendinizden emin olun ve gülümseyin.
- Performans öncesi ya da sonrasında mülakat yapılabilir. Mülakat sırasında doğal ve içten olun. Konuşmanızın bir yerinde bu bölümün ve üniversitenin size ne ifade ettiğini, sizin için neden önemli olduğunu belirtin.
- Sizi tanımak isteyen özel yetenek komisyon üyeleri size genel kültür soruları yöneltebilir. Çaldığınız enstrümanları, bestekarları tanımak size avantaj sağlayacaktır.
- Öğrencinin vizyonu, misyonu, kendini iyi ifade etmesi jüri tarafından bütün olarak ele alınıyor. Yapacağınız konuşmaları evde ayna karşısında prova ederek sınav gününe hazırlanın.

Başarılar sizinle olsun...

Üniversite tercih sürecinde karar vermekte zorlanılan durumlardan bir tanesi de; bir milyon üstündeki sıralamalar ya da önlisans bölümlerinin tercihinde yaşanmaktadır. Çünkü sıralamanın düşük olmasına karşın yazılabilecek alanların sınırlı olması ve öğrencilerin okul sonrası iş bulma kaygıları sonucu garanti bölüm arayışları arasındaki çıkmazlar kaygıya yol açmaktadır. Ayrıca önlisans programlarının her üniversitede hatta aynı üniversitenin yer aldığı ilin her ilçesinde açılmış olması öğrencilerde bölüme ve sonrasındaki istihdama yönelik kaygılarını daha da arttırmaktadır. Geçtiğimiz yıllardaki tercih eğilimlerine baktığımızda karar vermekte güçlük yaşayan öğrenciler Ön lisans düzeyinde tercihlerde bulunurken;

- gibi kriterlerin bu öğrencilerin kararlarında yönlendirici olduğu görülmektedir. Önlisans alanında en çok tercih edilen bölümler ise vakıf ve devlet üniversitelerinde farklılıklar göstermektedir. Ön lisans programlarında özel üniversiteleri tercih edecek öğrencilerin eğilimleri 2019 yılı ÖSYM verilerine göre şu şekilde sıralanmıştır;

Uygulamalı
İngilizce ve
Çevirmenlik

Önlisans programlarında devlet üniversitelerini tercih edecek öğrencilerin sıralamalarında ise sağlık bölümleri önceki yıllarda olduğu gibi yine popülerliğini sürdürmektedir.

Örgün eğitim olarak devam eden önlisans programlarına alternatif olarak Ön Lisans ve Lisans Açıköğretim programları da bulunmaktadır. Açıköğretim programları, çalışmak zorunda olan ve eğitimine devam edemeyen kişilere kolaylık sağlayarak eğitimlerini tamamlamaları için bir fırsat sunarken aynı zamanda ikinci üniversite olarak eğitim almak isteyenler için de uygun bir seçenek olabilmektedir. Bunların yanı sıra adaylar yüksek öğretime geçiş sınav sonucu yerleştirme puanlarına göre de açık öğretim programlarını tercih etmektedirler.

Açıköğretim; alışılmış ve geleneksel eğitim tarzından farklı olarak, kampüse gelme zorunluluğunun olmadığı, derslerin bilgisayar ve tv vasıtasıyla sanal ortamda işlendiği, katılımcının istediği zaman bunları tekrar tekrar izleyebildiği bir eğitim öğretim şeklidir.

Yükseköğretimi, dışarıdan katıldığı sınavlarla tamamlamak isteyen adayların başvurduğu bu sistemde; en eski ve en çok programa sahip olan Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesidir. Bunu Atatürk ve İstanbul Üniversitesi Açıköğretim Fakülteleri izlemektedir.

Türkiye’de sadece üç üniversitede bulunan Açıköğretim Fakültelerinin işleyişi yönünden çok farklılık bulunmazken harç ücretlerindeki küçük farklılıklar okul sıralamalarının yerlerini etkilemektedir.

Açık Öğretim Fakülteleri'nde lisans ve ön lisans olmak üzere 2 program vardır. Önlisans programlarına yerleşmek için TYT puanı yeterli iken lisans programlarını tercih edebilmek için AYT'de ilgili puan türünden (SAY-EA-SÖZ) puanınız olmalıdır. Program sayısının çokluğu ve öğrenci sayısı ile Eskişehir Anadolu Üniversitesi tercih edilme durumuna göre başı çekerken; genel olarak üç üniversitenin de önlisans ve lisans programları birbiriyle benzerlik göstermektedir. İstanbul Üniversitesi İş Sağlığı ve Güvenliği lisans programı ise sayısal (SAY) puan türünden alan tek lisans programı iken DİL puanıyla alan Açık Öğretim Fakültesi (AÖF) bulunmamaktadır.

AÖF Lisans alanında; Sosyal Hizmet, Çocuk Gelişimi, İşletme, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık ön plana çıkarken; AÖF Ön Lisans programlarında ise; Adalet, Çocuk Gelişimi, İş Sağlığı ve Güvenliği yer almaktadır.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİNE NASIL GİRİLİR?

Açıköğretim Fakültesine girebilmenin ilk koşulu, üniversite sınavına girmiş olmaktır. Sınava girip baraj puanını aşmanız durumunda AÖF tercih etme hakkını kazanmış olursunuz. Ön lisans programları için baraj puan 150 iken lisans programlarına tercih için sadece 2020 yılına özgü baraj puanı pandemi nedeniyle 180'den 170'e çekilmiştir. Bu durumda bu sene sınava giren adaylar açıköğretim fakültesi lisans programlarını tercih edebilmeleri için 170 baraj puanını geçmiş olması gerekmektedir.

Ancak baraj puanlarını aşmak, yerleşmek için yeterli olmayabilir çünkü bu bölümlere başvuranlar puan üstünlüğüne göre yerleşecektir. Ayrıca AÖF, herhangi bir örgün üniversitede okuyan ya da mezun olmuş adaylar için de ikinci bir üniversite imkânı sunmaktadır. Yani üniversite sınavına girmeden ikinci bir üniversite okuyabilirsiniz. Bunun için sınavsız ikinci üniversite kayıt zamanını takip etmeniz gerekmektedir.

Tercihlerinizin hayallerinize basamak olması dileğiyle...

2020 YKS İLE İLGİLİ ÖNGÖRÜLERİMİZ

2020 YKS beklentiler neler? Puanlar yükselecek mi? Yiğilmalar hangi aralıklarda yaşanacak? Alanlar arasında kayma olacak mı?

2 milyon 437 bin 119 adayın başvurduğu, 27-28 Haziran tarihlerinde yapılan Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) sonuçları 28 Temmuz'da açıklanacak. Adaylar sonuç belgeleri üzerinde YKS puanları ile birlikte başarı sıralarını da görecek.

Peki, TYT' de bu yıl puanlar ne olur, yükselir mi?

ÖSYM bu sınavı çok uzun yıllardır devamlı olarak yapıyor. Bunca yıldır yapılan sınav tarihi boyunca hiçbir zaman şaşkınlık verici seviyede bir değişim yaşanmadı. Elbette puanlar bazen arttı bazen düştü. Kimi bölümler çok tercih edildi kimileri az, ama büyük değişiklikler olmadı.

YKS'nin ilk oturumu olan Temel Yeterlilik Testini(TYT) eğitimciler ve öğrenciler zor bulduklarını belirtti. Özellikle Türkçe sorularında çok zaman harcayan ve zorlanan adaylar Matematik sorularına zaman yetiştiremedi. Bu yıl sınav süresi 30 dakika uzatılmış olsa da öğrencilerin çoğu zaman problemi yaşadı. Sonuçları lisans programlarını tercihte kullanılacak olan Alan Yeterlilik Testi(AYT) ise TYT'nin aksine kolay oldu. Bu nedenle de eğitimciler bu sınavın ayırt edici niteliğinin olmadığı görüşünde.

Peki, AYT' de puanlar yükselecek mi?

Bu yıl AYT'de hem sayısal hem de eşit ağırlık öğrencileri zorlanmadı. Akademik olarak başarısı yüksek öğrencilerin sınav performanslarının da iyi olduğu anlaşılmakta. 80'de 75 üstü net yapan öğrenci sayısı fazla. Kısaca AYT ayırt edici bir sınav olmadı. AYT'de özellikle edebiyat soruları önceki yıllara göre kolay oldu ve sayısal öğrencilerin bir kısmı hiç zorlanmadan bu soruları çözebildi. AYT'de tarih soruları biraz zorlayıcılığı oldu.

Buna karşın TYT’de öğrencilerin Türkçe testinde çok yanlışları ve boşları var. 30 dakikalık süre artışını öğrenciler Türkçe’de harcadı. TYT özellikle Türkçe’de öğrencileri eledi. Ama asıl puan getiren AYT soruları. Bu sorular ortalama 3 puan getirirken, TYT soruları 1.33 puan getiriyor. Şu anda sınava giren adaylar AYT sonuçlarından memnun görünüyor. Ancak bu yıl puanların yüksek gelmesine karşın başarı sıralamasında düşüş olacak. Geçen seneye göre başarı sıralaması-puan karşılaştırması yapan öğrenciler şaşırabilirler. Bu başarı sıralamasını dikkate alıp, geçen yılın başarı sıralamasını göre tercih yapmak zor. Özellikle ilk 5 binde hatta ilk 20 binde bir puan yığılması olacak gibi görünüyor.

Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi verilerine göre geçene yılın değerlendirmelerini bakmamız bu yıl tercihte bulunacaklar için yol gösterici olabilir.

- Geçen yıl sınava başvuran 2 buçuk milyon adaydan yalnız 1 milyonun son sınıf öğrencisi olduğu ve yığılmaların her geçen yıl arttığı,
- 409 bin civarı lisans programlarının 174 binin mezuna kalmış öğrencilerin yerleştiği, bu da istediği bölüm ve üniversiteye gitmek isteyen gençlerin mezuna kalarak bekleme oranının yüksek olduğunu,
- Daha önceki yıllarda bir üniversiteye yerleşmiş adaylardan tekrar üniversiteye başvurma sayısının 500 binleri bulduğu ancak alanını değiştirenlerin sayısının 90 binlerde kaldığı,
- AÖF deki 4 yıllık programların 40 tanesinden sadece 11’nin dolduğu diğerlerinin boş kaldığı,
- Lisans programlarından 38 bin, önlisans da ise 33 bin kontenjanın boş kaldığı bunun için tercih listemizi oluştururken dikkat edilmesi gerektiği,
- Toplam 129 bin Ek yerleştirme kontenjanından ise 80 binin yine boş kaldığı,
- Özel üniversitelere yerleştirme sonuçlarına baktığımızda ise K.K.T.C ‘deki üniversitelere bir önceki yıla göre yerleşme sayılarında azalma görülürken; vakıf üniversitelerinde ise 12 bin civarı artış olmuştur. Buda her geçen yıl vakıf üniversitelerine olan talebin arttığını göstermektedir.

2020 YKS tercihlerini oluştururken ilgi ve yeteneklerinizi göz önüne alarak uzman yardımıyla yapmanızı tavsiye ederiz.

Seçimlerinizin, hayatınız boyunca sizi mutlu etmesi dileğiyle...

ÜNİVERSİTE TERCİHİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Bulunduğu şehir, öğretim üyesi ve elemanı sayısı, sağladığı sosyal, kültürel ve ekonomik imkânlar, yabancı dil hazırlık programı, öğretim dili, yatay geçiş imkânı, çift ana dal yan dal imkânı, akademik destek, fiziki yapısı, sunduğu akademik destek, yurtdışı olanakları gibi özellikleri dikkate almak üniversite adaylarının doğru tercih yapmalarına katkı sağlayacaktır. Yukarıda saydığımız özellikleri dikkate alırken bütüncül davranmanız kararlarınızın doğruluğunu belirleyecektir. Örneğin sadece bulunduğu şehri göz önünde bulundurarak bir üniversiteyi tercih ettiğinizde ve fiziki yapısını dikkate almadığınızda başka şehirdeki fiziki yapısı daha iyi bir üniversitenin aynı programının size sunabileceği birçok fırsattan yararlanamazsınız. İsterseniz bütün özellikleri tek tek inceleyelim ve tercih listemizi oluştururken kararlarımızın etkililiğini arttıralım.

Bulunduğu şehir; üniversitede yerleştığınız programı okurken sahip olacağınız sosyal ve ekonomik imkânları doğrudan etkilemektedir. Büyükşehirde öğrenim görmek bazı zorlukları beraberinde getirebilir ancak birçok fırsat ve imkânı da sizlere de sunacaktır.

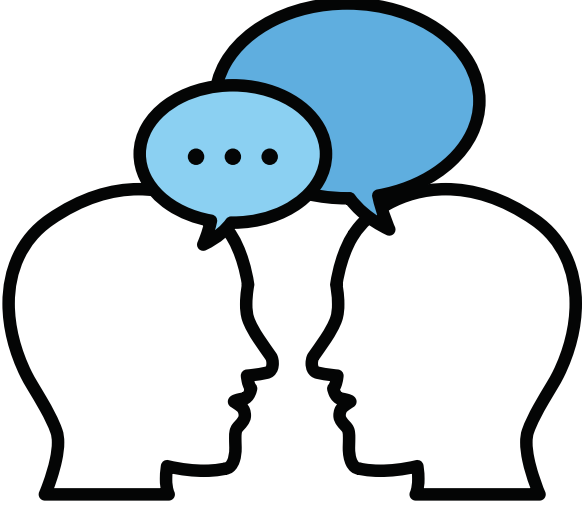

Fiziki yapı; laboratuvar, spor salonu, derslik-amfi, kongre ve kültür merkezi, kafeterya, kütüphane, çeşitli uygulama ve araştırma merkezlerinin olması aldığınız dersleri uygulama fırsatı doğuracağı gibi sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılma fırsatı da doğurur. Bu nedenle tercih edeceğiniz üniversitenin fiziki yapısı ve kampüsü göz önünde bulundurmanız gereken bir husustur.

Öğretim üyesi ve öğretim elemanı sayısı; bir üniversite programında öğretim üyesi sayısının fazla olması programda göreceğiniz derslerin niteliğine yansıyacaktır. Ayrıca farklı alanlarda çalışan öğretim üyelerinden ders alma fırsatı sağlayacaktır.

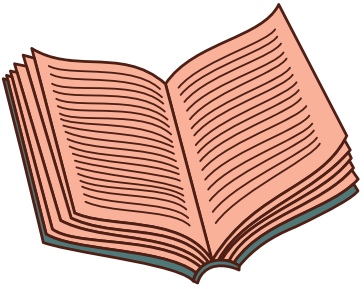
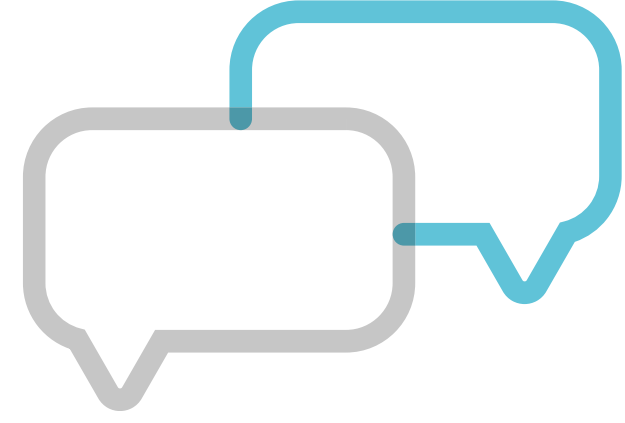

Sosyal, kültürel ve ekonomik imkanlar; kulüpler, gezi, turnuva, yarışma, barınma, burs, yemek gibi imkanlar bu başlık altında değerlendirilebilir. Barınma ve yemek gibi temel ihtiyaçları rahatlıkla karşılamamız derslerinize, sosyal-kültürel etkinliklere daha fazla vakit ayırabilmenizi ve kendinizi güvende hissetmenizi sağlar.

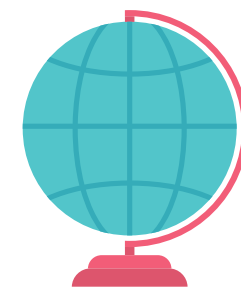
Yabancı dil hazırlık programı ve öğretim dili; üniversiteden mezun olduktan sonra işe başlamak istediğinizde karşınıza çıkacak ilk koşullardan birisi yabancı dil bilip bilmediğinizdir. Ayrıca akademisyen olmaya karar verdiğinizde yüksek lisans ve doktora için aranan şartların da başında gelmektedir. Yabancı dil olarak İngilizcenin yanı sıra Almanca, Fransızca, Rusça, Arapça, Çince gibi ikinci bir yabancı dili bilmeniz özellikle yurtdışı çalışan firmalarda sizi bir adım öne geçirecektir.

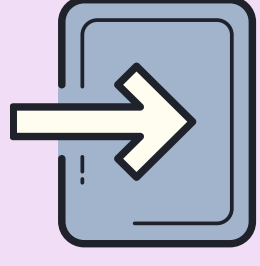
Çift ana dal ve yan dal ile öğrenciler öğrenim gördükleri lisans programı dışında farklı bir alanda kendilerini geliştirme imkanı bulabilirler. Çift ana dal yapan öğrenciler çift diplomaya sahip olurken yan ana dal yapan öğrencilerin diplomalarında öğrenim gördükleri lisans programının yanı sıra yan dala yer verilir. Ancak çift anadal veya yan dal yaptığınızda ders yükünüz artar.

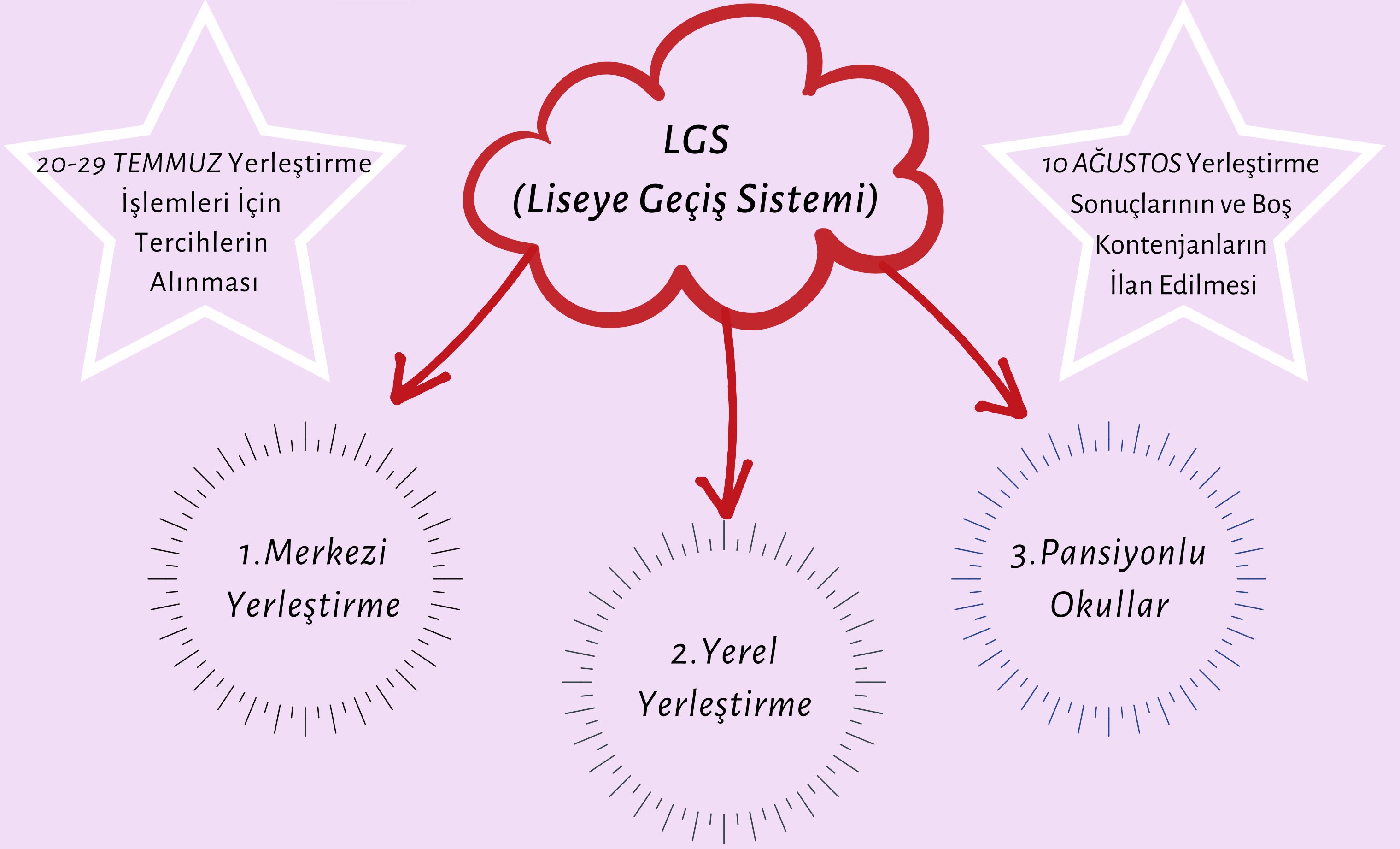
Akademik destek; danışman öğretim üyenizin olması ve rahatlıkla görüş alışverişinde bulunabilmeniz, kütüphanesinin bulunması, veri tabanlarına erişim imkanı sağlaması, kongrelere ve sempozyumlara katılabilmeniz derslerdeki başarınızı artıracak gibi size yeni ufuklar açacaktır.

Yurtdışı olanakları; uluslararası öğrenme ve staj hareketliliklerinin olması farklı kültürleri tanımanızın yanı sıra yabancı dilinizi geliştirme fırsatı da sağlar.

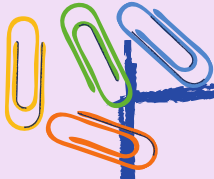

LGS TERCİH SÜRECİ

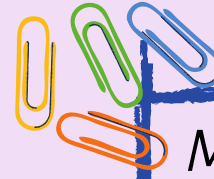

Öğrenciler, yukarıdaki şemada görüldüğü gibi 3 grupta tercih yapabileceklerdir. Bu tercihler; Yerel yerleştirmede kendi kayıt alanından ve aynı okul türünden en fazla 3 olmak üzere toplam 5, Merkezi yerleştirmede toplam 10, Pansiyonlu okullarda da toplam 5 okul olarak yapılacaktır. Merkezi sınava girmeyen öğrenciler ise yerel yerleştirme ile öğrenci alan okullar ve pansiyonlu okullar olmak üzere 2 grupta tercih yapabileceklerdir.

Merkezi Yerleştirme

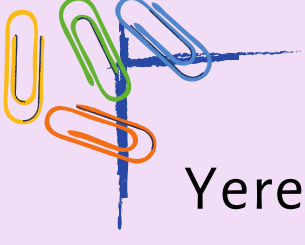
- *Fen Liselerini,
- *Sosyal Bilimler Liselerini
- *Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin Anadolu Teknik Programlarını
- *Özel Program ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumlarını tercih eden öğrenciler "Merkezi Sınav Puanı" üstünlüğüne göre yerleştirileceklerdir.

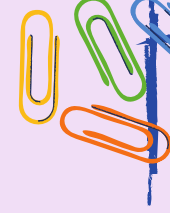
- Merkezi sınav puanı eşitliği eşitliği halinde ise sırasıyla Okul Başarı Puanı üstünlüğü (Sırasıyla 8, 7, 6, sınıf Yılsonu başarı puanı üstünlüğü)
- Eşitlik durumunda
- *8. sınıftaki özürsüz devamsızlık yapılan gün sayısının azlığı
- *Tercih önceliği
- *Öğrencinin doğum tarihi (yaşı küçük olan öncelikli) kriterleri ile yerleştirme yapılır

>>> Yerel Yerleştirme

Yerel Yerleştirme;
okulun türü, kontenjanı,
bulunduğu yer
esaslarına göre
oluşturulan ortaöğretim
kayıt alanı
doğrultusunda yapılır.

Yerleştirme;

*İkamet adresi,
*Okul başarı puanı,
*Devamsızlık,
Eşitlik olması durumunda
8, 7, 6. sınıflardaki
yılsonu başarı puanı
üstünlüğüne bakılarak
yapılır.

>>> Tercih İşlemleri

Tercihler elektronik ortamda veya ortaokul müdürlükleri aracılığı ile yapılacaktır.

Tercih takvimi doğrultusunda öngörülen süre içerisinde tercih değişikliği veya iptali gerçekleştirilebilir.

Tercih listesinin sorumluluğu öğrenci velisine, onay süreci sorumluluğu ise okul müdürlükleri ve veliye aittir.

Açık liseler ve yetenek sınavı ile öğrenci alan okulların dışındaki öğrenci kayıtları sistem tarafından otomatik yapılacaktır.,

Açıköğretim ortaokulu mezunu öğrenciler ve yurtdışında öğrenim gören öğrenciler de gerekli şartları taşımaları kaydı ile her iki yerleştirme türü için de başvuruda bulunabileceklerdir.

Özel ortaöğretim kurumlarına ve yetenek sınavı ile öğrenci alan okullara kesin kayıt işlemini tamamlamış öğrenciler merkezi ve yerel yerleştirme tercihinde bulunamayacaklardır.

Tercih yapmayan veya tercihlerine yerleşemeyen öğrenciler açıköğretim kurumlarına yerleştirileceklerdir.

>>> Nakil Dönemi

Nakil dönemlerinde her tercih grubundan en fazla 3 tercih yapılabilir.

Nakil döneminde, merkezi yerleştirme ile yerleşmiş bulunan öğrencinin yerel yerleştirme tercihi yapma zorunluluğu yoktur.

Nakil döneminde merkezi yerleştirme ile yerleşemeyen öğrenciler ise kendi kayıt alanlarından ve aynı okul türünden en az 2 tercih olmak üzere en fazla 3 yerel yerleştirme tercihi yapmak zorundadırlar.

Açıköğretim kurumlarına yerleştirilen öğrenciler nakil döneminde başvurmaları halinde nakil ve yerleştirme komisyonlarınca uygun kontenjanı olan okullara yerleştirilebileceklerdir.

Nakil dönemlerinde özel ortaöğretim kurumlarına nakil ve kayıt işlemleri de sürecektir.

Özel eğitim gereksinimi bulunan öğrencilerde nakil döneminde engelli sağlık kurulu ve özel eğitim değerlendirme kurulu raporu doğrultusunda nakil ve yerleştirme komisyonlarınca yerel yerleştirme hükümleri çerçevesince yerleştirileceklerdir.

PAMUKKALE REHBERLİK VE ARAşTIRMA MERKEZİ

Adres: Siteler Mahallesi Ulus Caddesi No: 78

Tel : 0285 211 86 25

pamukkaleram

PamukkaleRam

denizliram.meb.k12.tr

PAMUKKALE REHBERLİK VE ARAşTIRMA MERKEZİ